

DET KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER
AKADEMIRAADET

Akademiraadets opgave er at fremme kunsten og rådgive staten i kunstneriske spørgsmål

Københavns Kommune
Center for Byudvikling
Høringsportalen

Charlottenborg den 7. april 2017
(25.02.11) Banegrav ved Vesterport St.

Svar på forudgående høring om kommuneplantillæg for Vesterport Banegrav og kommentar til forslaget 'Vision Vesterport'

Akademiraadet er statens rådgiver i kunstneriske spørgsmål.

Det er derfor også vores ansvar at være særligt opmærksomme, når der foreslås store forandringer i hovedstadens profil.

Med denne udtalelse ønsker vi at blande os i debatten om en dramatisk indgriben i et af det centrale Københavns vigtigste rum: Nedrivningen af Palads biografen og opførelsen af en bebyggelse af hidtil uset skala, omsluttende Vesterports sporterræn.

Projektet er samlet under navnet 'Vision Vesterport', og det er udformet i et samarbejde mellem arkitekter, ingeniører og kapitalstærke investorer.

Københavns Kommune er ved at behandle et forslag til ny arkitekturpolitik for København, 'Arkitektur for mennesker'.

De vigtigste pointer er her – kort fortalt:

1. Bevar byens fortællinger
2. Skab byen med og til mennesker
3. Byg langsigtet og klimaansvarligt

Akademiraadet kan på alle måder bakke op omkring dén politik, men vi er også stærkt optaget af, hvorvidt Københavns kommune er rede til at tage ordene alvorligt.

For endnu en gang kan overvejelser omkring byfortætning på attraktive offentlige arealer, i kombination med en alt dominerende business case, blive byarkitektonisk ødelæggende.

Lad os se på planerne for Vision Vesterport og arkitekturpolitikken punkt for punkt:

Bevar byens fortællinger

Vesterport er unikt og en afgørende del af den københavnske identitet og egenart. Det levende trafikrum er en del af Københavns store fortælling, og har en særlig air og skala - man fornemmer moderniteten, bevægelsen i byen, flow. Vesterport er bydelen, hvor Københavns gæster, fra banegården og lufthavnen, møder byen for første gang, her ligger mange hoteller, her ligger Tivoli, og her ligger indgangen til middelalderbyen.

Området som helhed rummer en række væsentlige modernistiske arkitekturværker, SAS hotellet (Jacobsen), Kobberhuset (Falkentorp og Baumann), Imperial (Otto Frankild), Buen, Vesterport Station og ikke mindst det elskede, udskældte vartegn og kendingspunkt Paladsbiografen med Gernes vilde bolsjestrubede udsmykning fra 1988.

Væsentlige bygninger der skal respekteres og forstås. Som en del af områdets identitet – ikke mindst skalamæssigt.

Hvis her mangler noget, er det måske det parkrum, Aborretparken, som forsvandt med anlæggelsen af Vesterport Station i 1934.

Skab byen med og til mennesker!

Det indre København kendes på sine spir over en by af relativt lav skala, hvor solen kan stå lavt, og alligevel nå ned i byens rum. I planlægningen af København kan vi endnu vælge at følge Paris, der samler sine højhuse i La Défense -vores Ørestad.

Det giver i al sin enkelhed mening, når byen og dens fælles offentlige rum skal formes til dens mennesker.

'Vision for Vesterport' er udtryk for et sprogbug, der mest af alt dækker over et offentligt rum, der ikke tidligere har været bebygget, privatiseres.

'Visionen' tilbyder meget lidt, der for alvor vil bidrage til at skabe by med og til mennesker. Den rummer mest hotelfaciliteter og kontorer lidt kvadratmeter til 'kultur' og kun få lejligheder.

Med projektets overdimensionerede tårne og lukkede bygningskroppe, dets blokering af naturlige bevægelsesflow og sigtelinjer og en bygningsarkitektur, der helt mangler selvstændig og stedsbunden karakter, er det svært at se, hvor 'Vision Vesterport' opleves at løfte, udvikle eller forbedre eksisterende forhold.

De offentlige byrum, der tænkes omkring bebyggelsen, mangler den styrke, der findes i bevidst formede pladsrum, og de får i stedet karakter af overskydende mellemrum.

Er det hovedstadens centrum?

At bygge videre på bestående kvaliteter ligger projektet fjernt – det forbruger blot byen, som vi er fælles om, og det giver København tab både på den korte og den lange bane.

Byg langsigtet og klimaansvarligt!

En god by er som en krop, hvor alt hænger sammen og alle dele fungerer lige godt.

Langsigtede og klimaansvarlige tanker er ganske vanskelige at finde som væsentlige argumentationer bag 'Vision Vesterport'.

Her er ikke tænkt innovativt i forhold til en langtidsholdbar og overbevisende strategisk byudvikling, hvor en overordnet og sammenhængende planlægning anviser, hvordan både byfortælling, bebyggelse, regnvandshåndtering, byrum og trafikflow indgår som en samlet helhed.

Derimod søger man gennem et nyt kommuneplantillæg at tilpasse byens overordnede plangrundlag til tårnene i 'Vision Vesterports' voldsomme skalaspring – og ikke omvendt!

Akademiraadet anbefaler:

København er under forandring. Byen lever og tilpasser sig i takt med en verden i konstant bevægelse.

Det er op til os som borgere at vælge at tage stilling til, hvilken by vi gerne vil have som produkt af forandringerne, -også om 100 eller 200 år. Ellers lader vi byggeboom og investeringslyst overtage byplanlægningen.

Skal der findes gennemgribende forandringer sted på Vesterport – og det skal der måske – så er en arkitektkonkurrence den eneste og bedste måde at teste, hvad der er den bedste ide.

Helt grundlæggende resulterer en arkitektkonkurrence i den mest kvalificerede beslutning om et nyt byggeri, byrum, eller plangrundlag fordi alle facetter af sted, program og arkitektur belyses og diskuteres af mange forskellige parter, før en endelig beslutning træffes.

Besvarelsene skal udformes med afsæt i Københavns overordnede ide, og indeholde visioner for fremtiden, der omfatter både Vesterport, Paladsbygningen og Vandværksgrunden som en helhed – herunder bebyggelsesprocent og højdegrænse på et eventuelt byggeri.

Uanset Paladsbygningens fremtid, så skal konkurrencen involvere en stærk og identitetsskabende kunstnerisk dimension, - som den Gernes allerede har tilført stedet. Til diskussion, javel – men uomgængelig som byens pejlemærke.

Konkurrencens programmatisk afsæt vil være at forbinde Tivoli med Ørstedsparken, Botanisk have og Østre Anlæg, med SMK og den Hirschsprungske Samling, som med kunstneriske tyngde forbinder byens grundstruktur ned i mod Langelinje området og Kastellet.

Præcis som den kortlivede Aborrepark gjorde det før anlæggelsen af Vesterport station for godt 120 år siden.

Hvordan genetableres den forbindelse til glæde for hele byen i et nyt årtusinde?

Det er en stor, god og også vanskelig udfordring, men en arkitektkonkurrence er den eneste gangbare metode, hvis hovedstaden tager sig selv og sine borgere alvorligt, når der påtænkes så afgørende genfortolkninger og forandringer af byen.

Akademiraadet stiller sig naturligvis til rådighed, ligesom vi også vil være opmærksomme på en eventuel kommende høring på baggrund af forslaget 'Vision Vesterport'.

Med venlig hilsen

Akademiraadet

Milena Bonifacini
formand